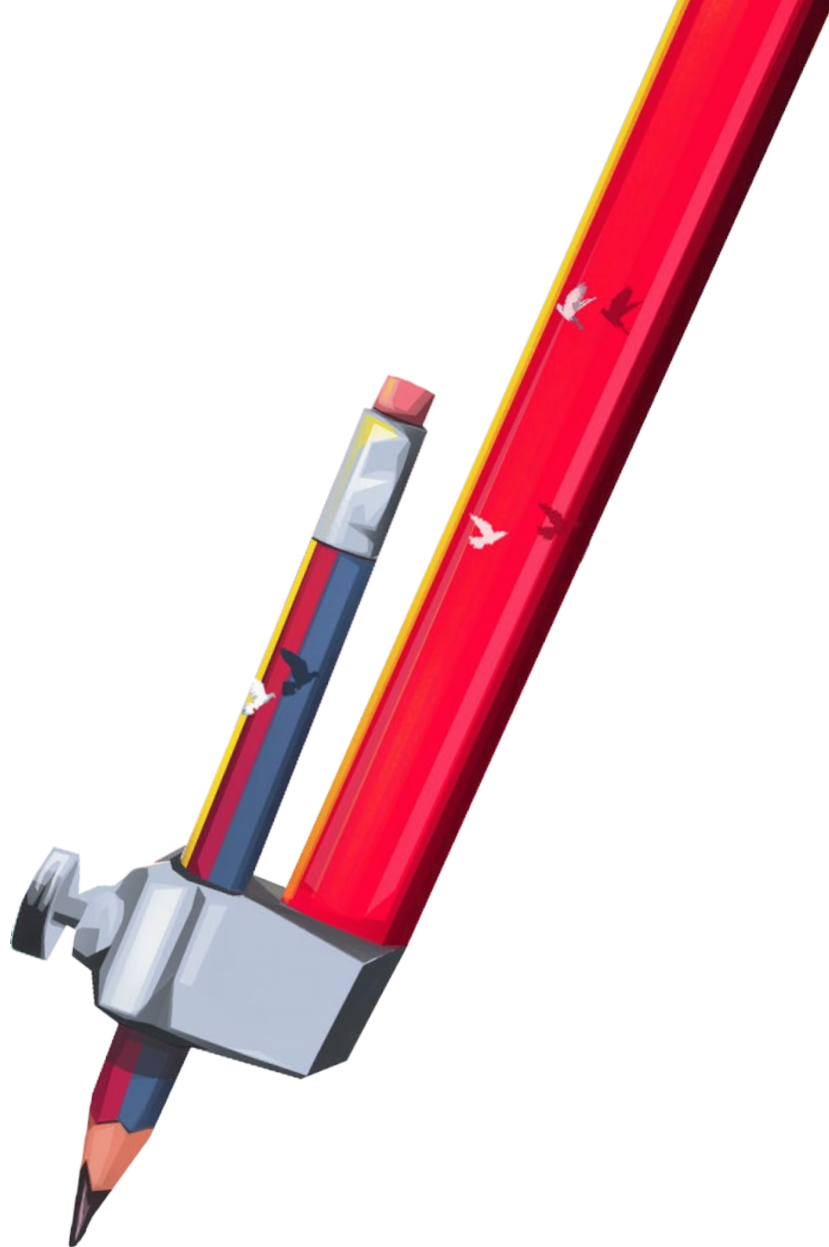

ANNEX 1. BASE ESTADÍSTICA I EVOLUCIÓ DEL SISTEMA EDUCATIU VALENCIÀ

*Informe de valoració dels resultats
de PISA 2025 al País Valencià*

Secretaria de Política Educativa de Comissions
Obreres del País Valencià.

Setembre de 2026.

1. CRITERI DE L'ANNEX

Este annex té una funció diferent del cos principal de l'informe.

No pretén resumir les dades generals de PISA, sinó **extraure, ordenar i interpretar les dades específiques del País Valencià que permeten caracteritzar amb major precisió el seu sistema educatiu.**

Els criteris utilitzats són:

1. prioritat absoluta a les **fonts primàries**;
2. diferenciació entre dada observada, ajust estadístic i interpretació;
3. indicació de la **pàgina, figura o taula exacta**;
4. inclusió d'un accés directe a la documentació;
5. no atribució causal quan PISA només mostra una associació;
6. diferenciació entre la realitat valenciana i les mitjanes espanyola, europea o de l'OCDE.

La font principal és:

Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports – INEE (2026), PISA 2025. Programa para la Evaluación Internacional de los Estudiantes. Informe español, 442 pàgines, publicat el 8 de setembre de 2026.

FONT PRIMÀRIA GENERAL

[Portal oficial PISA 2025 de l'INEE](#)

CÒPIA NAVEGABLE PÀGINA A PÀGINA DE L'INFORME OFICIAL

[Informe PISA 2025 – versió navegable](#)

2. QUALITAT I REPRESENTATIVITAT DE LA MOSTRA VALENCIANA

Abans d'interpretar qualsevol resultat cal comprovar si existixen incidències mostrals capaces de comprometre la comparabilitat.

En el País Valencià:

- **taxa d'exclusió: 4,47%;**
- **taxa de resposta: 85,21%.**

L'informe identifica problemes específics en Catalunya –23,22% d'exclusió– i, en menor mesura, Múrcia –12,72%–. **No formula una advertència equivalent per al País Valencià.**

Metodològicament parlant **la magnitud de la caiguda valenciana no pot atribuir-se simplement a una anomalia d'exclusió mostral comparable a la catalana.**

Taula 1. Qualitat de la mostra

Territori	Exclusió	Resposta
País Valencià	4,47%	85,21%
Espanya	7,89%	88,92%
Catalunya	23,22%	90,19%
Múrcia	12,72%	86,79%

REFERÈNCIA EXACTA: Informe espanyol PISA 2025, Cuadro 1.2, p. 16.

[Anar directament a la pàgina 16](#)

3. RESULTATS GLOBALS I EVOLUCIÓ

Taula 2. Evolució del País Valencià

Edició	Lectura	Matemàtiques	Ciències
2015	499	485	494
2018	—*	473	478
2022	482	473	483
2025	424	435	450

* La lectura de 2018 requerix cautela per les incidències específiques de l'aplicació espanyola.

La sèrie mostra:

Lectura: 499 → 482 → 424

Matemàtiques: 485 → 473 → 473 → 435

Ciències: 494 → 478 → 483 → 450

La conclusió estadística ens diu que **no hi ha una caiguda lineal i ininterrompuda durant tota la dècada. El deteriorament extraordinari es concentra entre 2022 i 2025.**

En matemàtiques, per exemple, el resultat de 2018 i 2022 és pràcticament idèntic.

En ciències fins i tot hi ha una recuperació entre 2018 i 2022.

Açò no identifica la causa de la caiguda posterior, però sí invalida una representació de la dècada 2015-2025 com un deteriorament homogeni.

4. PISA 2025: LA DISTÀNCIA VALENCIANA

Taula 3. Resultats 2025

Territori	Lectura	Matemàtiques	Ciències
País Valencià	424	435	450
Espanya	451	457	475
UE	459	463	479
OCDE	461	463	482

La diferència valenciana és:

- **-27 punts respecte d'Espanya en lectura;**
- **-22 en matemàtiques;**
- **-25 en ciències.**

La distància respecte de l'OCDE arriba a:

- **-37 en lectura;**
- **-28 en matemàtiques;**
- **-32 en ciències.**

A escala autonòmica:

- en matemàtiques i ciències només Ceuta i Melilla obtenen puntuacions inferiors;
- en lectura el País Valencià supera també el País Basc.

Seria incorrecte afirmar que el País Valencià és «antepenúltim en totes les competències».

5. EL RESULTAT VALENCIÀ NO S'EXPLICA NOMÉS PEL NIVELL SOCIOECONÒMIC

Este és un dels resultats més importants de l'extracció específica valenciana.

PISA calcula quin seria aproximadament el rendiment en ciències si es neutralitzara estadísticament l'efecte de l'ISEC.

Taula 4. Ciències abans i després de controlar l'ISEC

Territori	Observat	Ajustat per ISEC	Variació
País Valencià	450	458	+8
Espanya	477	483	+6
OCDE	482	489	+7
UE	481	490	+9

L'ajust millora el País Valencià huit punts.

Però **458 continua sent un resultat baix**.

L'informe espanyol assenyala explícitament que el País Valencià, el País Basc i Melilla obtenen resultats **inferiors als que correspondrien al seu nivell mitjà d'ISEC**.

Per tant **la composició socioeconòmica explica una part del mal resultat valencià, però no l'explica en conjunt**.

No podem, per tant, atribuir la caiguda exclusivament a una major vulnerabilitat social.

Hi ha altres factors educatius, organitzatius o contextuals que han de ser investigats.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, Figura 3.6.b, p. 114; Taula 3.1.b, p. 115.

[Anar a la pàgina 114](#)

[Anar a la taula de la pàgina 115](#)

6. DIFERÈNCIES DE GÈNERE: EL PATRÓ VALENCIÀ

Taula 5. Resultats per sexe al País Valencià, PISA 2025

Competència	Xiques	Xics	Diferència
Ciències	451	449	+2 xiques
Lectura	436	412	+24 xiques
Matemàtiques	428	442	+14 xics

El resultat mostra tres realitats diferents:

Ciències: pràctica igualtat.

Lectura: fort avantatge femení.

Matemàtiques: avantatge masculí significatiu.

Açò reforça la necessitat d'evitar polítiques de reforç indiferenciades.

La dificultat lectora presenta una dimensió de gènere clara entre els xics, mentre que en matemàtiques cal analitzar les causes de la bretxa femenina, incloent expectatives, autoconfiança i estereotips STEM.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, Figura 3.7.b, p. 120; Taula 3.2.b, p. 121.
[Anar directament a la taula per sexe, p. 121](#)

7. ALUMNAT D'ORIGEN MIGRANT: PES I RESULTATS

PISA defineix «origen migrant» amb criteris propis relacionats amb el lloc de naixement de l'alumnat i dels seus progenitors. **No és equivalent a nacionalitat estrangera.**

Al País Valencià:

el 27,6% de l'alumnat de quinze anys de la mostra PISA té origen migrant.

Espanya presenta un 20,3%.

El País Valencià se situa entre les comunitats amb proporcions més elevades.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, apartat 3.4, p. 131.

[Anar directament a la pàgina 131](#)

Taula 6. Rendiment segons origen

Competència	Nadius	Migrants	Diferència
Ciències	469	423	-46
Lectura	440	403	-37
Matemàtiques	451	409	-42

Hi ha, per tant, una bretxa important.

Però PISA permet fer un segon càlcul especialment revelador.

8. MIGRACIÓ I NIVELL SOCIOECONÒMIC: LA BRETXA ES REDUÏX, PERÒ NO DESAPAREIX

En ciències:

- diferència nadius-migrants sense controlar ISEC: **45,97 punts**;
- després de controlar ISEC: **27,43 punts**.

Podem formular una conclusió molt més rigorosa que «la immigració baixa els resultats»:

una part substancial de la bretxa entre alumnat nadiu i migrant està associada a diferències socioeconòmiques; però, fins i tot comparant alumnat de nivell socioeconòmic equivalent, continua existint una diferència educativa considerable.

Eixa diferència residual pot estar relacionada amb múltiples factors:

- incorporació tardana;
- trajectòries educatives interrompudes;
- domini de les llengües d'escolarització;
- segregació escolar;
- característiques de la primera i segona generació;
- altres variables no captades per l'ISEC.

No pot atribuir-se automàticament a una sola causa.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, apartat 3.4.2, Taula 3.5.b, capítol 3.

[Accedir a l'apartat d'ajust per ISEC de l'alumnat migrant](#)

9. PÚBLICA I PRIVADA: LA COMPOSICIÓ SOCIAL CANVIA RADICALMENT LA LECTURA

Este és probablement el resultat més políticament rellevant de l'annex.

Taula 7. Resultats bruts segons titularitat

Competència	Pública	Privada	Diferència
Ciències	440	471	-31 pública
Lectura	414	442	-28 pública
Matemàtiques	425	455	-30 pública

La lectura superficial seria:

«La privada obté millors resultats».

Però PISA realitza el control socioeconòmic.

Taula 8. Diferència pública-privada en ciències

Escenari	Diferència
Sense controlar ISEC	-30
Controlant ISEC de l'alumne	-12
Controlant ISEC de l'alumne i del centre	+13

El signe utilitzat per PISA és:

- negatiu = avantatge privada;
- positiu = avantatge pública.

La privada passa d'un avantatge brut de 30 punts a un desavantatge ajustat de 13 punts quan es comparen alumnat i centres amb característiques socioeconòmiques equivalents.

És una transformació de **43 punts** entre la comparació bruta i la comparació ajustada.

Veiem com la composició socioeconòmica de les xarxes explica una part extraordinàriament important de la diferència aparent de rendiment.

I reforça la hipòtesi que la xarxa pública assumix una complexitat social superior.

REFERÈNCIA EXACTA – resultats bruts: Informe PISA 2025, Taula 3.6.b, p. 150.

[Anar directament a la pàgina 150](#)

REFERÈNCIA EXACTA – ajust ISEC: Informe PISA 2025, Taula 3.7, pp. 150-153.

[Anar directament a la pàgina 153](#)

10. QUÈ SIGNIFICA REALMENT EL RESULTAT PÚBLICA-PRIVADA?

És important evitar una interpretació incorrecta.

L'ajust estadístic **no elimina en la realitat** la composició social.

Els centres públics continuen escolaritzant l'alumnat que escolaritzen.

Per tant, la conclusió no pot ser:

«Com que la pública rendix millor ajustada, necessita menys recursos».

La interpretació coherent és:

quan es neutralitza estadísticament la desigualtat de composició, desapareix l'avantatge aparent de la privada i s'invertix. Això reforça la necessitat de corregir materialment les desigualtats que l'estadística necessita corregir matemàticament.

Dit d'una altra manera:

PISA no ens diu que la complexitat no importe. Ens mostra precisament fins a quin punt importa.

Esta dada justifica especialment:

- finançament segons complexitat;
- ràtios ponderades;
- plantilles diferenciades;
- polítiques anti-segregació;
- distribució equilibrada de l'alumnat vulnerable.

11. ALTRES REFERÈNCIES

L'índex **de curiositat** és dels més baixos de l'estat i menor en xics que en xiques. El 4t més baix de l'estat amb un 19% de repercussió en el rendiment en ciències front al 25 % d'OCDE i 28 % de la UE. (Referencia a la pag.170)

La repercussió en el resultat en ciències respecte a l'**índex de perseverança** és del 15 % front al 23 % de la OCDE i el 28 % de la UE. (Referencia a la pag.187)

La repercussió en el resultat en ciències respecte a l'**índex del gaudí** amb l'aprenentatge és del 19 % front al 27 % de la OCDE i el 29 % de la UE. (Referencia a la pag.197)

La repercussió en el resultat en ciències respecte a l'**índex de Capacitat d'adaptació cognitiva** és del 12 % front al 22 % de la OCDE i el 25 % de la UE. (Referencia a la pag. 211)

Altres aspectes que es valoren són l'**autoregulació, capacitat de marcar-se objectius, creences respecte als fonaments de la ciència, motivació instrumental.**

L'**entorn, els recursos dels centres, l'ús del recursos digitals, l'ús de la Intel·ligència artificial generativa**, o la repercussió en funció dels **casos d'acassament entre iguals.**

12. REPETICIÓ: UNA DE LES PRINCIPALS ANOMALIES VALENCIANES

El **28,6%** de l'alumnat valencià de quinze anys ha repetit almenys un curs.

La taxa espanyola és aproximadament del 22%.

El País Valencià es troba entre els territoris amb major repetició (C.Públics 35%-C.Privats 13%), juntament amb Andalusia i La Rioja, i molt lluny dels sistemes internacionals amb baixa repetició.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, apartat 3.6, p. 154.

[Anar directament a la pàgina 154](#)

Una segona dada especialment important

La diferència en la taxa de repetició entre centres públics i privats al País Valencià és de:

21,6 punts percentuals.

És una de les bretxes més elevades d'Espanya.

Esta diferència reforça novament la hipòtesi d'una distribució desigual de la complexitat entre xarxes.

No podem interpretar simultàniament:

- pitjors resultats bruts de la pública;
- més repetició;
- major vulnerabilitat;

sense tindre en compte que són variables relacionades.

12. REPETICIÓ I «CULTURA DE L'ESFORÇ»

Els índexs respecte a la cultura de l'esforç estan en les mitjanes. El 6,91 al PV, 7.03 a Espanya, 7.14 de la OCDE i el 6.91 de la UE. p.241

La dada del 28,6% permet matisar especialment el discurs que identifica més repetició amb major exigència.

El País Valencià **ja és un territori d'alta repetició**.

No obstant això, presenta simultàniament resultats molt baixos en PISA.

Per tant, les dades valencianes desaconsellen l'equació:

més repetició = més exigència = més rendiment.

La pregunta que s'ha de fer la Conselleria d'Educació és: **per què tanta part de l'alumnat arriba als quinze anys havent necessitat repetir i quins suports no han actuat abans?**

13. ASSISTÈNCIA: UNA DADA PREOCUPANT, PERÒ QUE NO HEM D'ANOMENAR «ABSENTISME CRÒNIC»

El **52,8%** de l'alumnat valencià declara no haver assistit almenys a una classe o a un dia complet durant les dues setmanes anteriors a PISA.

La mitjana espanyola és del **48,7%**.

És una dada elevada.

Però metodològicament hem de ser precisos:

PISA no està mesurant ací necessàriament absentisme crònic.

Mesura si l'alumne ha declarat alguna absència —classe o dia complet— en les dues setmanes anteriors.

Per tant, l'indicador és: **assistència irregular recent**, no necessàriament absentisme estructural.

La mateixa OCDE assenyala que la menor exposició regular a l'ensenyament durant diversos anys és una de les hipòtesis que cal estudiar per explicar la davallada lectora internacional.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, apartat 5.3.4 Absentismo, pp. 333-336.

[Anar directament a la pàgina 336](#)

14. RECURSOS MATERIALS: EL PAÍS VALENCIÀ COMBINA MENOR RENDIMENT I MAJOR PERCEPCIÓ DE MANCA DE RECURSOS

PISA pregunta a les direccions dels centres fins a quin punt la falta o baixa qualitat de:

- materials educatius;
- infraestructures físiques;
- recursos digitals;

dificulta l'ensenyament.

En l'anàlisi autonòmica, el País Valencià se situa en el grup que combina:

una percepció de manca de recursos materials superior a la mitjana espanyola i un rendiment en ciències inferior a la mitjana.

El mateix quadrant inclou principalment Andalusia, País Valencià i Ceuta.

Això no demostra causalitat. Però sí reforça la necessitat d'analitzar:

- edificis;
- climatització;
- acústica;
- materials;
- laboratoris;
- equipament;
- infraestructura digital.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, Figures 5.1.b i 5.2.b, pp. 257-260.

[Anar directament a la pàgina 260](#)

15. DIGITALITZACIÓ: DISPONIBILITAT NO ÉS EL MATEIX QUE ÚS EDUCATIU EFICAÇ

El capítol 5 de PISA advertix expressament que la simple disponibilitat de tecnologia **no garantix millors resultats educatius**.

Els beneficis depenen de:

- ús pedagògic;
- formació docent;
- temps;
- suport tècnic;
- infraestructura;
- distracció;
- qualitat de les activitats.

En l'anàlisi territorial, PISA assenyala que el rendiment valencià és **inferior al que cabria esperar fins i tot tenint en compte la capacitat digital percebuda pels equips directius**, encara que la desviació és menor que en Ceuta i Melilla.

Per tant, tampoc podem explicar el resultat simplement amb:

«falten dispositius»

ni amb:

«hi ha massa tecnologia».

La qüestió és **com s'utilitza**.

REFERÈNCIA EXACTA: Informe PISA 2025, apartats 5.2.3.1 i Figures 5.6.b-5.7.b, pp. 269-275.

[Anar al bloc de capacitat digital, p. 272](#)

16. UNA PRIMERA RADIOGRAFIA DEL SISTEMA VALENCIÀ QUE EMERGEIX DE LES DADES

Quan unim les dades valencianes, apareix un perfil molt més complex que el simple rànding de PISA:

1. Rendiment molt baix

450 ciències, 435 matemàtiques, 424 lectura.

2. La situació socioeconòmica explica una part, però no tot

El control de l'ISEC puja ciències de 450 a 458, però el resultat continua sent inferior a l'esperable.

3. Forta presència d'alumnat migrant

27,6%, amb una bretxa significativa de rendiment.

4. Una part important de la bretxa migratòria és socioeconòmica

45,97 punts en ciències es reduïxen a 27,43 després de controlar l'ISEC.

5. Extraordinària incidència de la composició social en la comparació pública-privada

-30 privada → -12 privada → +13 pública quan es controla successivament l'ISEC.

6. Repetició molt elevada

28,6%.

7. Fortíssima desigualtat de repetició entre xarxes

21,6 punts percentuals.

8. Assistència irregular elevada

52,8% declara alguna absència recent.

9. Diferències de gènere molt específiques

+24 xiques en lectura; +14 xics en matemàtiques; quasi igualtat en ciències.

10. Problemes percebuts de recursos

El País Valencià se situa entre els territoris amb major percepció de manca de recursos materials i baixos resultats.

Açò dibuixa un sistema on interactuen:

**rendiment + desigualtat + segregació + repetició + assistència + recursos +
entorn digital.**

No una causa única.

17. PODEM AFIRMAR QUE

1. La caiguda valenciana és extraordinària i se concentra especialment entre 2022 i 2025.
 2. No hi ha una anomalia mostral equivalent a Catalunya que permeta invalidar el resultat.
 3. El nivell socioeconòmic explica una part del rendiment valencià, però no la totalitat.
 4. PISA considera que el rendiment valencià en ciències queda per davall del que seria esperable segons el seu ISEC.
 5. La diferència bruta pública-privada està enormement condicionada per la composició socioeconòmica.
 6. Després de controlar l'ISEC individual i del centre, la pública valenciana supera estadísticament la privada en ciències.
 7. El País Valencià té una taxa molt elevada de repetició.
 8. La repetició es concentra molt més en la xarxa pública.
 9. Hi ha una bretxa important entre alumnat nadiu i migrant, parcialment explicada per l'ISEC.
 10. La composició social, per tant, és central per entendre el sistema, però no basta per explicar la caiguda.
-

18. CONCLUSIÓ DE L'ANNEX

La principal aportació de l'explotació específica del País Valencià és fer un primer anàlisi dels elements fonamentals que afecten al conjunt del sistema educatiu valencià.

El sistema valencià presenta simultàniament:

- rendiment molt baix;
- elevada diversitat;
- fortes diferències socials;
- elevada repetició;
- desigual distribució de la complexitat entre xarxes;
- diferències significatives de gènere;
- problemes d'assistència;
- i indicadors de recursos que requereixen atenció.

Però el resultat possiblement més revelador és este:

en ciències, la pública valenciana passa d'estar 30 punts per darrere de la privada a quedar 13 punts per davant quan es comparen alumnat i centres socioeconòmicament equivalents.

Esta dada impediex qualsevol lectura simple dels resultats.

El problema educatiu valencià no pot reduir-se a una dicotomia entre:

pública/privada, esforç/promoció, nadius/migrants o LOMLOE/anti-LOMLOE.

La informació disponible apunta cap a una qüestió molt més profunda:

com distribuïx el sistema les dificultats, els recursos i les oportunitats d'aprenentatge.

Esta és probablement la principal pregunta que PISA 2025 deixa oberta a la política educativa valenciana.

Secretaria de Política Educativa
Confederació Sindical de les Comissions Obreres del País Valencià